

SİYAH - BEYAZ

Nuri Bilge Ceylan
ve Türk sineması

Bir ülke sinemasının başarılarında hiç kuşku yok ki uluslararası saygınlığı olan A tipi film festivallerinin yarışmalı bölümlerine girebilmek ve dahası bu yarışmalarda ödül kazanmak önemli bir yer tutar. Çünkü A tipi festivaller -ki bunlar Cannes, Berlin ve Venedik'tir- bir bakıma sinema dünyasının başarıyı tescil eden, ödül alan kişileri öne çıkarıp onların uluslararası alanda tanınmasını sağlayan saygın ve etkin festivallerdir. Her yönetmenin yüreğinde ve düşlerinde böylesine bir festivale katılıp ödül kazanmak vardır.

Bilindiği gibi yüz yıllık geçmişli olan sinemamızın bu tür festivallerde dört büyük ödülü vardır. Bunlar; Berlin'de kazanılan Susuz Yaz, Bal, ile Cannes'de ipi göğüsleyen Yol ve Kış Uykusu'dur. Tabii bu büyük ödüllere ek olarak FIBRESCI, jüri, yönetmen, oyuncu ödülleri başta olmak üzere diğer ödülleri kazanan filmlerimiz de vardır ama önemli olan, bu tür festivallerin en büyük ödülü olarak kabul gören en iyi film dalındaki ödüle ulaşmaktır.

Bu açıdan bakıldığında Nuri Bilge Ceylan'ın Cannes'daki devamlılık ve yükselme gösteren başarıları, yalnızca bizim sinemamız açısından değil, belki de dünya sinemasında benzerine az rastlanan, yinelenmesi pek kolay olmayan bir başarı olarak değerlendirilmelidir.

**ÖDÜLLER YÖNETMENİ
ÖNE ÇIKARIYOR**

Ama ne var ki tek çiçekle bahar olmuyor. Bir yönetmene odaklanan başarılar bir ülke sinemasının genel tanınmasına getirisinden daha çok, ödül kazanan yönetmeni öne çıkarıyor ve kazanılan ödüller o yönetmenin adıyla özdeşleştiriliyor. Elbette ki bu çok doğaldır. Ayrıca Cannes Film Festivali'nin Türkiye'den değil de yalnızca Nuri Bilge Ceylan'dan film istemesi de doğaldır. Kim bu denli başarılı bir yönetmeni film festivalinde görmek, festivalini taçlandırmak istemez ki? Üstelik; her filmiyle ilgi gören ve de her filmiyle kendini aşarak şaşırtan, bir zamanlar sinemasına sıcak bakmayanları bile, bir mozaik gibi tek tek döşediği ayrıntılarla oluşturduğu dünyasına ortak eden böylesine bir yönetmene kayıtsız kalabilir ki?

Nuri Bilge Ceylan bu ve buna benzer övgüleri hak eden bir yönetmen. Sanırım bundan sonra yapacağı filmlerle de "her yönetmenin yorgunluk anları vardır" sözünü dışlayarak bizleri şaşırtmaya devam edecek. Nuri Bilge'nin belki de en önemli özelliği, kendisini aşmasını, kendisiyle yarışmasını bilmesinden ve de böylesine bir kişisel sorumluluk -ya da bir sanatçı hırsı- taşınmasından geliyor. Biraz iddialı olacak ama, dünya sinemasında grafiğini böylesine, hiç inişe geçmeden yükselten kaç yönetmen vardır dersiniz?

Ama sorun Nuri Bige Ceylan'ın tescillenmiş başarılarına bilenen övgülere düzerek, herkes tarafından yinelenmiş iltifatların içine sokmak değil. Sorun; bu kişisel başarılarından Türk sinemasının kendisine pay çıkarıp, yükselişe geçtiğini iddia etmekte yatıyor.

Bir sinemanın kendi coğrafyasının dışına taşınıp, uluslararası alanda başarılar kazanarak geniş gösterim olanaklarına sahip olması için bu tür kişisel başarıları hem saygın festivallerde yinelenmesi hem de yönetmen açısından çoğaltması, çeşitlendirmesi gerekir. Nuri Bilge Ceylan'ın tek başına yaptığını neden Türk sineması bunu bir akıma ve atılıma dönüştürerek hem yönetmen, hem de ülkenin adını öne çıkararak yapamasın ki?

Bir zamanlar Çin, G.Kore, sonrasında Romanya, İran sinemalarının yaptığı gibi...